

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LCC 0501 : CONSTITUTIONAL LAW - I

(2023 CBCS Pattern) (Semester – I)

Time : 03 Hours

Max. Marks : 70

Introductions to candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
  - 2) Answer any three questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
  - 3) Answer any two questions from Part C. Each question carry 05 marks.*
-

PART- A

(2X15=30)

- Q.1)** Explain the meaning of Citizenship. Discuss the various kinds of Citizenship provided under the Citizenship Act 1955.
- Q.2)** Explain the Meaning, object, purpose and scope of the preamble. Discuss whether preamble is part of the constitution or not.
- Q.3)** Explain the concept of Fundamental Rights. Elaborate its origin and historical development in India.
- Q.4)** Explain the Nature and Importance of Directive Principles. Write a detailed note on Directive Principles of state Policy enumerated in constitution of India.

PART- B

(3X10=30)

- Q.5)** Discuss the various freedoms under the Indian Constitution. Discuss relevant reasonable restriction on those freedoms.
- Q.6)** Discuss fundamental freedom of protection in Respect of Conviction for offences under the Indian Constitution.
- Q.7)** Write the critical view on relevancy of caste for reservation to the Backward Classes.
- Q.8)** Discuss the Nature and Importance of Fundamental Duties enumerated in Indian Constitution.
- Q.9)** State and explain equality before law and equal protection of law with relevant case laws.

PART- C

(2X5=10)

Q.10) Short Notes

- a) Protection against Ex- post facto law
- b) Doctrine of eclipse with recent judicial pronouncement.
- c) Right to Free Legal Aid
- d) Right to Privacy

****

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LCC 0501 : CONSTITUTIONAL LAW - I

(2023 CBCS Pattern) (Semester – I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ७०

परीक्षार्थीना सूचना-

१. भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. भाग क मधील कोणत्याही दोन संक्षिप्त टीप लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.

भाग अ

(२X १५= ३०)

१. नागरिकत्वाचा अर्थ स्पष्ट करा. नागरिकत्व कायदा १९५५ अंतर्गत प्रदान केलेल्या विविध प्रकारच्या नागरिकत्वाची चर्चा करा.
२. प्रस्तावनेचा अर्थ, वस्तू, उद्देश आणि व्याप्ती स्पष्ट करा. प्रस्तावना हा संविधानाचा भाग आहे की नाही यावर चर्चा करा.
३. मूलभूत हक्कांची संकल्पना स्पष्ट करा. भारतातील त्याचे मूळ आणि ऐतिहासिक विकास तपशीलवार सांगा.
४. निर्देशात्मक तत्वांचे स्वरूप आणि महत्व स्पष्ट करा. भारताच्या घटनेत नमूद केलेल्या राज्य धोरणाच्या निर्देशक तत्वांवर तपशीलवार नोंद लिहा.

भाग- ब

(३X 10= ३०)

५. भारतीय राज्यघटनेतील विविध स्वातंत्र्यांची चर्चा करा. त्या स्वातंत्र्यावरील संबंधित वाजवी निर्बंधावर चर्चा करा.
६. भारतीय संविधानांतर्गत गुन्ह्यांसाठी दोषी सिद्ध होण्याच्या दृष्टीने संरक्षणाच्या मूलभूत स्वातंत्र्यावर चर्चा करा.
७. मागासवर्गीयांच्या आरक्षणासाठी जातीच्या प्रासंगिकतेवर गंभीर दृष्टीकोन लिहा.
८. भारतीय संविधानात नमूद केलेल्या मूलभूत कर्तव्यांचे स्वरूप आणि महत्व यावर चर्चा करा.
९. कायद्यासमोर समानता आणि संबंधित केस कायद्यांसह कायद्याचे समान संरक्षण राज्य आणि स्पष्ट करा.

भाग क

(२X ५= १०)

१०. टिपा लिहा.

१. भूतपूर्व कायद्यापासून संरक्षण
२. अलीकडील न्यायिक निर्णयांसह ग्रहणाचा सिद्धांत
३. मोफत कायदेशीर मदत मिळण्याचा अधिकार
४. गोपनीयतेचा अधिकार

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LCC 0502 : LAW OF CONTRACT - I

(2023 CBCS Pattern) (Semester – I)

Time : 03 Hours

Max. Marks: 70

Introductions to candidates:

- 1) *Answer any two questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
  - 2) *Answer any three questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
  - 3) *Answer any two questions from Part C. Each question carry 05 marks.*
-

PART - A

[2 x 15 = 30]

- Q.1)** What do you understand by 'Discharge of contract'? Explain the various modes of discharge of contract under the Indian Contract Act, 1872.
- Q.2)** What is an Injunction? Explain the cases in which injunction may and may not be granted.
- Q.3)** Define 'Consideration'. Explain the exception to the rule that an agreement without consideration is void.
- Q.4)** Define 'Proposal' and explain in detail all the legal rules of a valid proposal with relevant cases.

P.T.O

PART - B

[3x10 = 30]

- Q.5)** Define free consent. When is consent considered to be caused by fraud?
- Q.6)** Explain the nature of minor's agreement with the help of case laws.
- Q.7)** Examine the concept of rectification and cancellation of instruments under Specific Relief Act, 1963.
- Q.8)** Explain the law relating to the 'Wagering agreement' under the Indian Contract Act, 1872
- Q.9)** Explain the Doctrine of Privity of Contract and its exceptions with examples.

PART -C

[2 x 5 = 10]

Q.10) Write Short Notes on: - (Any two)

- a) E-Contracts
- b) Quasi-contracts
- c) Declaratory Decree
- d) Lalman Shukla Vs. Gauri Dutt

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LCC 0502 : LAW OF CONTRACT - I

(2023 CBCS Pattern) (Semester – I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ७०

परीक्षार्थींना सूचना-

१. **भाग अ** मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. **भाग अ** मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. **भाग ब** मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. **भाग ब** मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. **भाग क** मधील कोणत्याही दोन संक्षिप्त टीप लिहा. **भाग क** मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.

भाग अ

(२X १५= ३०)

१. कराराचे विसर्जन म्हणजे काय? भारतीय करार कायदा, १८७२ अंतर्गत कराराच्या विसर्जनाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
२. “मनाई हुकूम म्हणजे काय? कोणत्या प्रकरणांमध्ये मनाई हुकूम दिला जातो आणि कोणत्या प्रकरणांमध्ये मनाई हुकूम नाकारला जातो, हे स्पष्ट करा.”
३. ‘मोबदला’ म्हणजे काय हे स्पष्ट करा. त्याचे आवश्यक घटक आणि प्रकार स्पष्ट करा. ‘मोबादला नाही, करार नाही’ या सर्वसाधारण नियमाला काही अपवाद आहेत का?
४. प्रस्ताव म्हणजे काय हे स्पष्ट करा आणि वैध प्रस्तावाचे सर्व कायदेशीर नियम संबंधित प्रकरणांसह तपशीलवार स्पष्ट करा.

भाग- ब

(३X 10= ३०)

५. मुक्त संमती म्हणजे काय हे स्पष्ट करा. संमती फसवणुकीने कशी दिली जाते हे स्पष्ट करा.
६. अल्पवयीन/अज्ञान व्यक्ती बरोबर झालेल्या कराराचे न्यायालयीन निवाडयासह स्वरूप स्पष्ट करा.
७. स्पेसिफिक रिलीफ ऍक्ट, १९६३ अंतर्गत साधनांच्या दुरुस्ती आणि रददीकरणाची संकल्पना स्पष्ट करा.
८. भारतीय करार कायदा, १८७२ अंतर्गत वेजरिंग करार संबंधित कादयाचे स्पष्टीकरण द्या.
९. करारातील प्रिव्हिटी संप्रदाय (Doctrine of Privity of Contract) स्पष्ट करा आणि त्याचे अपवाद उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

भाग क

(२X ५= १०)

१०. टिपा लिहा.

१. ई-करार

२. अर्ध-करार

३. घोषणात्मक डिक्री

४. लालमन शुक्ला विरुद्ध गौरी दत्त

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LCC 0503 : FAMILY LAW - I

(2023 CBCS Pattern) (Semester – I)

Time : 03 Hours

Max. Marks : 70

Introductions to candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
  - 2) Answer any three questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
  - 3) Answer any two questions from Part C. Each question carry 05 marks.*
-

PART –A

[2X15=30]

- Q.1)** Explain the provisions of Hindu Marriage Act, 1955 regarding, Restitution of Conjugal rights
- Q.2)** Discuss nature and sources of Hindu law and distinguish between Dayabhaga and Mitakshara
- Q.3)** Define Adoption. What are the main essentials of adoption. Distinguish between religious and secular adoption.
- Q.4)** Discuss the liability of Muslim husband to maintain his divorced wife under Muslim personal law. Refer to recent case law.

PART – B

[3X10=30]

- Q.5)* What is Custom and Essentials of Custom?
- Q.6)* Write a note on jurisdiction under Hindu marriage Act, 1955.
- Q.7)* Define Dower, Discuss the rights of a Muslim wife for her unpaid Dower
- Q.8)* Give an account of essential conditions of Hindu marriage.
- Q.9)* Write a detailed note on Parsi Matrimonial Courts.

PART- C

[2X5=10]

Q.10) Solve any two Problems

1. Aarti and Prakash both married in 30th August, 2023. After few days of marriage, Prakash starts ill-treating and assaulting Aarti; In January 2024, she went back to her parent home and approaches to the Court to the Dissolution of her Marriage. State the legal remedy available to her.
2. 'A' began to live separately from her husband 'B' because the latter was ill-treating. 'B' sought divorce against 'A' deserting him. Decide according Hindu marriage Act, 1955.
3. Mike and Molly, citizens of America have come to India to adopt a child. Advise them.
4. Shakuntala is widow daughter-in-law of Rasiklal is unable to maintain herself. What are the rights available to her against him.

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LCC 0503 : FAMILY LAW - I

(2023 CBCS Pattern) (Semester – I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ८०

परीक्षार्थीना सूचना-

१. भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. भाग क मधील कोणत्याही तीन संक्षिप्त टीप लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.
४. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात

भाग अ

(३X १५= ३०)

१. वैवाहिक हक्क पुनर्संचयित करण्यासंदर्भात हिंदू विवाह कायदा, १९५५ च्या तरतुदी स्पष्ट करा.
२. हिंदू कायद्याच्या स्रोतांची चर्चा करा आणि दयाभाग आणि मिताक्षरा यांच्यातील फरक ओळखा
३. दत्तक घेण्याची व्याख्या करा. दत्तक घेण्याच्या मुख्य आवश्यक गोष्टी काय आहेत. धार्मिक आणि धर्मनिरपेक्ष दत्तक यात फरक करा.
४. मुस्लिम वैयक्तिक कायदानुसार घटस्फोटित पत्नीला सांभाळण्यासाठी मुस्लिम पतीच्या दायित्वाची चर्चा करा. अलीकडील केस कायद्याचा संदर्भ घ्या.

भाग- ब

(३X 10= ३०)

५. रुढी म्हणजे काय? आणि रुढीच्या आवश्यक गोष्टी काय आहेत.
६. हिंदू विवाह कायदा, १९५५ अंतर्गत अधिकारक्षेत्रावर एक टीप लिहा.
७. डॉक्टरची व्याख्या करा. मुस्लीम पत्नीच्या न भरलेल्या हुंडयाच्या हक्कांची चर्चा करा.
८. हिंदू विवाहाच्या आवश्यक अटींचा लेखाजोखा द्या.
९. पारशी वैवाहिक न्यायालयांवर तपशीलवार नोंद लिहा.

भाग क

(२X ५= १०)

प्र १०) कोणत्याही दोन समस्या सोडवा

१. आरती आणि प्रकाश या दोघांनी ३० ऑगस्ट २०२३ मध्ये लग्न केले. लग्नाच्या काही दिवसानंतर प्रकाश आरतीला वॉर्ड वागणूक आणि मारहाण करण्यास सुरुवात करतो. जानेवारी २०२४ मध्ये, ती तिच्या पालकांच्या घरी परत गेली आणि तिच्या विवाहाचे विघटन करण्यासाठी कोर्टात गेली. तिच्यासाठी उपलब्ध कायदेशीर उपाय सांगा.
२. 'अ' तिच्या पती 'ब' पासून वेगळे राहू लागली कारण नंतरचे पती वॉर्ड वागणूक देत होते. 'ब' ने 'अ' विरुद्ध घटस्फोट मागितला आणि 'अ' विरुद्ध घटस्फोट मागितला आणि हिंदू विवाह कायदा, १९५५ नुसार निर्णय घ्या.
३. माईक आणि मॉली हे अमेरिकेतील नागरिक मूल दत्तक घेण्यासाठी भारतात आले आहेत. त्यांना सल्ला द्या.
४. शकुंतला ही रसिकलालची विधवा सून आहे ती स्वतःला सांभाळू शकत नाही. तिला त्याच्या विरुद्ध कोणते अधिकार उपलब्ध आहेत?

*****

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LCC 0504 : LAW OF CRIMES

(2023 CBCS Pattern) (Semester – I)

Time : 03 Hours

Max. Marks: 70

Introductions to candidates:

- 1) *Answer any two questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
  - 2) *Answer any three questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
  - 3) *Answer any two questions from Part C. Each question carry 05 marks.*
-

PART - A

Attempt any two questions

[2×15=30]

- Q.1)** Discuss various stages of the commission of crime. Distinguish between preparations and attempt.
- Q.2)** What are Inchoate Crimes? Explain the provisions relating to abetment, conspiracy, and attempt under the Bhartiya Nyaya Sanhita, 2023
- Q.3)** “An act does not make a man guilty unless it is coupled with mens rea (guilty mind).” Discuss.
- Q.4)** Explain “Insanity” as a general exception to criminal liability with the help of decided cases.

PART - B

Attempt any three questions

[3×10=30]

- Q.5)* Define Theft. Distinguish it from Extortion.
- Q.6)* Define Force and Criminal Force. Distinguish between Criminal Force and Assault.
- Q.7)* Discuss the provisions relating to wrongful restraint and wrongful confinement under the BNS.
- Q.8)* Discuss the provisions regarding Dowry Death under the BNS,2023.

PART - B

Attempt any two questions

[2×5=10]

- a.** A places men with fire-arms at the outlets of a building and tells Z they will fire if he attempts to leave. Discuss A's liability.
- b.** Y commits house trespass by entering Z's house through a window. Discuss Y's liability
- c.** A gives his wristwatch to a watch repairer but takes it without paying. What offence, if any, has A committed?
- d.** A instigates B to kill C. B refuses to do so. Discuss A's liability.

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LCC 0504 : LAW OF CRIMES

(2023 CBCS Pattern) (Semester – I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ७०

परीक्षार्थीना सूचना-

१. **भाग अ** मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. **भाग अ** मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. **भाग ब** मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. **भाग ब** मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. **भाग क** मधील कोणत्याही दोन संक्षिप्त टीप लिहा. **भाग क** मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.

भाग अ

(२X१५= ३०)

१. गुन्ह्याच्या विविध टप्प्यांची चर्चा करा तयारी आणि प्रयत्न यात फरक करा.
२. अपूर्ण अपराध म्हणजे काय? भारतीय न्याय संहिता, २०२३ अंतर्गत प्रोत्साहन, षडयंत्र आणि प्रयत्नाशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.
३. “मानवाला अपराधी बनवण्यास फक्त एक कृत्य पुरेसे नाही, जेव्हा तो मानसिक दुष्ट विचारांच्या जोडणीसोबत असतो तेव्हाच तो अपराधी ठरतो”. चर्चा करा.
४. निर्दिष्ट प्रकरणांच्या मदतीने गुन्हेगारी उत्तरदायित्वाचे सर्वसाधारण अपवाद म्हणून वेडेपणा (Insanity) स्पष्ट करा.

भाग- ब

(३X 10= ३०)

१. चोरीची व्याख्या करा. जबरी चोरीपासून तिला वेगळे करा.
२. बलाची (Criminal force) व्याख्या करा. गुन्हेगार बल आणि आक्रमण (Assault) यातील फरक स्पष्ट करा.
३. भारतीय न्यायसंहिता अंतर्गत अनुचित प्रतिबंध (Wrongful restraint) आणि अनुचित बंदिवासाशी (Wrongful confinement) संबंधित तरतुदीची चर्चा करा.
४. भारतीय न्याय संहिता, २०२३ अंतर्गत अनुचित हुंडाबळी (Doery death)तरतुदीची चर्चा करा.

भाग क

(२X ५= १०)

प्र १०) कोणत्याही दोन समस्या सोडवा

१. अ एका इमारतीच्या बाहेर बंदूकधारी पुरुषांना ठेवतो आणि झेड ला सांगतो की तो बाहेर पाडण्याचा प्रयत्न करेल तर ते गोळीबार करतील. अ च्या जबाबदारीची चर्चा करा.
२. वाय खिडीकीतून झेड च्या घरात प्रवेश करुन घराची घुसखोरी करतो. वायच्या जबाबदारीची चर्चा करा.
३. अ आपली घडयाळ दुरुस्त करणा-याला देतो पण संमतीशिवाय आणि पैसे न देता ते परत घेतो. अ ने कोणता अपराध केला आहे. याची चर्चा करा.
४. अ बी ला सी ला मारण्यासाठी प्रवृत्त करतो. ब ते करण्यास नकार देतो. अ च्या जबाबदारीची चर्चा करा.

*****

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE
And
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR
First Year LL.B. (Three Year Course)
LDSE 0508: AGRICULTURAL MARKETING LAW
(2023 CBCS Pattern) (Semester – I)

Time : 03 Hours

Max. Marks : 70

Introductions to candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
  - 2) Answer any three questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
  - 3) Answer any two questions from Part C. Each question carry 05 marks.*
-

PART - A

[2 x 15 = 30]

- Q.1)** Explain in detail legislative perceptives behind regulated market in India.
- Q.2)** Explain in detail the criteria for registration of plant varieties under protection of plant varieties and farmers rights Act. Support your answer with relevant case law
- Q.3)** Explain in detail the procedure to make application for getting grade designation mark, under agriculture produce grading and marking Act, 1937.
- Q.4)** Explain the procedure for establishment of regulated market under APMC Act, 1963.

PART - B

[3x10 = 30]

- Q.5)** what are the objectives behind implementation of various insurance scheme for farmers in India.
- Q.6)** National food security Act is one of the step taken towards the fulfillment of Right to life and liberty under the part III of Indian constitution. Explain.
- Q.7)** Define Agriculture marketing. What are the various defects of Agriculture market in India?
- Q.8)** What is contract farming agreement? Explain what are the contents which are expressly prohibited in contract farming agreement.
- Q.9)** Define Market. Explain various types of markets on the basis of different criteria.

PART -C

[2 x 5 = 10]

Q.10) Write Short Notes on: - (Any two)

1. Mid day meal scheme.
2. Election fund
3. Electronic trading
4. National integrated produce market. (NIPM).

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE
And
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR
First Year LL.B. (Three Year Course)
LDSE 0508: AGRICULTURAL MARKETING LAW
(2023 CBCS Pattern) (Semester – I)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ७०

परीक्षार्थीना सूचना-

१. **भाग अ** मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. **भाग अ** मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. **भाग ब** मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. **भाग ब** मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. **भाग क** मधील कोणत्याही दोन संक्षिप्त टीप लिहा. **भाग क** मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.

भाग अ

(२X १५= ३०)

कोणतेही दोन उत्तर द्या.

१. भारतातील नियमन केलेल्या बाजारपेठेमधील विधायीधारणा तपशीलवार स्पष्ट करा.
२. वनस्पतींच्या संरक्षण आणि शेतकरी हक्क कायद्यांतर्गत वनस्पती जातींच्या नोंदणीचे निकष तपशीलवार स्पष्ट करा. संबंधित केस कायद्यासह तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा.
३. कृषी उत्पदान ग्रेडिंग आणि मार्किंग कायदा, १९३७ अंतर्गत ग्रेड पदनाम चिन्ह मिळविण्यासाठी अर्ज करण्याची प्रक्रिया तपशीलवार सांगा.
४. APMC कायदा, १९६३ अंतर्गत विनियमित बाजार स्थापनेची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

भाग- ब

(३X 10= ३०)

कोणतेही तीन उत्तर द्या.

५. भारतातील शेतक-यांसाठी विविध विमा योजना लागू करण्यामागील उद्दिष्टे काय आहेत.
६. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा कायदा हा भारतीय संविधानाच्या भाग तीन अंतर्गत जीवन आणि स्वातंत्र्याच्या अधिकाराच्या पूर्ततेच्या दिशेने उचलेले एक पाऊल आहे. समजावून सांगा.
७. कृषी विपणनाची व्याख्या करा. भारतातील कृषी बाजाराचे विविध दोष कोणते आहेत?
८. करार शेती करार म्हणजे काय? कॉन्ट्रॅक्ट फार्मिंग करारामध्ये स्पष्टपणे प्रतिबंधित असलेली सामग्री कोणती आहे ते स्पष्ट करा.
९. मार्केट परिभाषित करा. विविध निकषांच्या आधारे विविध प्रकाराचे बाजार स्पष्ट करा.

भाग क

(२X ५= १०)

१०. टिपा लिहा.

१. मध्यान्ह भोजन योजना
२. निवडणूक निधी
३. इलेक्ट्रॉनिक ट्रेडिंग
४. राष्ट्रीय एकात्मिक उत्पादन बाजार(एनआयपीएम)

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LGE 0509: INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

(2023 CBCS Pattern) (Semester – I)

Time : 03 Hours

Max. Marks : 70

Introductions to candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
  - 2) Answer any three questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
  - 3) Answer any two questions from Part C. Each question carry 05 marks.*
-

PART - A

[2x15=30]

- Q.1)** Explain the powers and functions of various authorities established under The Copyright Act, 1957.
- Q.2)** Explain the concept of Intellectual Property. Evaluate various theories of Intellectual Property.
- Q.3)** Who can apply for the grant of Patent? Discuss the procedure for grant of patent in India.
- Q.4)** Explain the Madrid Agreement concerning the International Registration of marks.

P.T.O.

PART -B

[3x10=30]

- Q.5)* Explain in detail historical development of Patent law in India.
- Q.6)* Explain the rights and liabilities of registered proprietors of Designs in India.
- Q.7)* Distinguish between Geographical Indications and Trademarks.
- Q.8)* Discuss the history of Patent Cooperation Treaty, its need and relevance.
- Q.9)* Discuss the law relating to assignment and transmission of Copyright in India.

PART -C

[2x5=10]

Q.10) Write Short Notes on (**any two**):

- a) Term of copyright.
- b) Rights of patentee.
- c) Traditional knowledge.
- d) Lisbon Agreement.

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LGE 0509: INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

(2023 CBCS Pattern) (Semester – I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ७०

परीक्षार्थीना सूचना-

- भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
- भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
- भाग क मधील कोणत्याही दोन संक्षिप्त टीप लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.

भाग अ

(२X १५= ३०)

- कॉपीराइट कायदा, १९५७ अंतर्गत स्थापना केलेल्या विविध प्राधिकरणांचे अधिकार आणि कार्य स्पष्ट करा.
- बौद्धिक संपदा संकल्पना स्पष्ट करा. बौद्धिक संपदेच्या विविध सिद्धांतांचे मूल्यांकन करा.
- पेटंट मंजूरीसाठी कोण अर्ज करू शकतो? भारतामध्ये पेटंट मंजूर करण्याच्या प्रक्रियेची चर्चा करा.
- मॅट्रीड प्रोटोकॉल अंतर्गत आंतरराष्ट्रीय नोंदणीद्वारे ट्रेड मार्कचे संरक्षण स्पष्ट करा.

भाग- ब

(३X 10= ३०)

५. भारतीय पेटंट कायदयाच्या ऐतिहासिक विकासाचे तपशीलवार वर्णन करा.
६. भारतातील डिझाईन्सच्या नोंदणीकृत मालकांचे हक्क आणि दायित्वे स्पष्ट करा.
७. भौगोलिक संकेत आणि ट्रेडमार्क यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.
८. पेटंट सहकार्य कराराचा इतिहास, त्याची गरज आणि प्रासंगिकता यावर चर्चा करा.
९. भारतात कॉपीराईटच्या अभिहस्तांकन आणि हस्तांतरणाशी संबंधित कायदयाची चर्चा करा.

भाग क

(२X ५= १०)

१०. टिपा लिहा.
  १. कॉपीराईटची मुदत
  २. पेटंट धारकाचे अधिकार
  ३. पारंपारिक ज्ञान
  ४. लिस्बन करार

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

EPM 0510 : ENGLISH

(2023 CBCS Pattern) (Semester – II)

Time : 03 Hours

Max. Marks: 100

Introductions to candidates:

1) Answer any 25 MCQ questions from Part A, each question in Part 'A' carries 2 marks.

2) Answer five questions from Part B, each question in Part 'B' carries 10 marks.

PART - A

[25x2=50]

1. The Brahmaputra has its source _____ the Himalayas.

A: into

B: in

C: under

D: at

2. Which is Synonyms of GREGARIOUS?

A: Courageous

B: Grand

C: Social

D: None of these

3. Notorious (Find Antonym)

A: Prominent

B: Infamous

C: Honourable

D: Reputed

4. Special trial of the Head of State by Parliament

- A: Impingement
- B: Infringement
- C: Impeachment
- D: Impediment

5. He is not familiar _____ this locality.

- A: to
- B: from
- C: about
- D: with

6. The Government aims _____ rehabilitating the affected victims in the calamity.

- A: for
- B: over
- C: to
- D: at

7. One who does not know reading or writing

- A: Illegible
- B: Illiterate
- C: Ignorant
- D: Uneducated

8. She gave up the job after getting married.

- A: abandoned
- B: joined
- C: started doing
- D: none of these

9. God is MERCIFUL.

- A: cruel
- B: brutal
- C: kind
- D: harsh

10. Alice is very good at quant, but when she was watching a teacher's video she was taking it with a grain of salt.

- A: She was enjoying the video
- B: To listen to something with considerable doubt
- C: She was listening with full attention
- D: She was not listening with full attention

11. Find out the correct indirect speech of the following sentence.

He said, "do you know german ?"

- (A) he asked me if i knew german.
- (B) i asked him if he knew german.
- (C) he asked me to know german.
- (D) he asked me if he knew german.

12. Find out the antonym of 'absurd'.

- (A) sane
- (B) refuse
- (C) silly
- (D) anxious

13. Choose the correct passive voice form of the following sentence.

He was writing a book.

- (A) A book was being written by me.
- (B) He has written a book
- (C) A book was being written by him.
- (D) A book is written by him.

14. Everyone can't come in first..? (Write Q.Tag)

- a) Can't they?
- b) Did they?
- c) Can they?
- d) Couldn't they?

15. Fill in with correct degree of comparison :

Platinum is..... than any metal.

- A) precious
- B) more precious
- C) most precious
- D) many precious

16. We have been waiting for them.(Identify the Tense)

- A) Present past continuous
- B) Simple future tense
- C) Simple present
- D) Simple present perfect continuous (progressive)

17. "One who does not care for literature or art "choose the one which can be substituted for the given words/sentence?

- (A) Philistine
- (B) Dictator
- (C) Primitive
- (D) Hypocrite

18. "Abandon" Choose the one which best expresses the meaning of the word:

- (A) Fosake
- (B) Keep
- (C) Cherish
- (D) Enlarge

19. Either you or I should _____ the lead.
- (A) takes
  - (B) take
  - (C) taking
  - (D) took
20. "Demolish" write the opposite of the given word.
- (A) shift
  - (B) build
  - (C) repeat
  - (D) hide
21. "Prevent" write the opposite of the given word.
- (A) protect
  - (B) block
  - (C) hinder
  - (D) induce
22. The given sentence contains a grammatical error. Identify the segment that contains the error. They could be pass their exams if they studied harder.
- (A) if they
  - (B) studied harder
  - (C) They could be
  - (D) pass their exams
23. Select the most appropriate meaning of the given idiom. Back up
- (A) Stand up to fight
  - (B) Think about the past
  - (C) Defend or support
  - (D) Withdraw

24. Select the most appropriate words to fill in the blank. The job offer was too good for Ranjith to _____.

- (A) turn from
- (B) turn back
- (C) turn off
- (D) turn down

25. I beg to (A)/ forward myself as a candidate(B)/ for this post.(C)/ no error. (Find error)

- A: A
- B: B
- C: C
- D: D

PART - B

Q.2) Write report on "Our Sports day."

[10 Marks]

Q. 3) Translate the following passage either in Marathi

[10 Marks]

Nearly a century ago, biologists found that if they separated an invertebrate animal embryo into two parts at an early stage of its life, it would survive and develop as two normal embryos. This led them to believe that the cells in the early embryo are undetermined in the sense that each cell has the potential to develop in a variety of different ways. Later biologists found that the situation was not so simple. It matters in which plane the embryo is cut. If it is cut in a plane different from the one used by the early investigators, it will not form two whole embryos.

A debate arose over what exactly was happening. Which embryo cells are determined, just when do they become irreversibly committed to their fates, and what are the "morphogenetic determinants" that tell a cell what to become? But the debate could not be resolved because no one was able to ask the crucial questions in a form in which they could be pursued

productively. Recent discoveries in molecular biology, however, have opened up prospects for a resolution of the debate. Now investigators think they know at least some of the molecules that act as morphogenetic determinants in early development. They have been able to show that, in a sense, cell determination begins even before an egg is fertilized.

Q. 4) Read the following passage carefully and make notes on it. **[10 Marks]**

The majority of successful senior managers do not closely follow the classical rational model of first clarifying goals, assessing the problem, formulating options, estimating likelihoods of success, making a decision, and only then taking action to implement the decision. Rather, in their day-by-day tactical maneuvers, these senior executives rely on what is vaguely termed “intuition” to manage a network of interrelated problems that require them to deal with ambiguity, inconsistency, novelty, and surprise; and to integrate action into the process to thinking.

Generations of writers on management have recognized that some practicing managers rely heavily on intuition. In general, however, such writers display a poor grasp of what intuition is. Some see it as the opposite of rationality; others view it as an excuse for capriciousness.

Q.5) Read the passage and answers the questions that follow: **[10 Marks]**

Today I Rabindranath Tagore complete eighty years of my life .As I look back on the vast stretch of years that lie behind me and see in clear perspective the history of my early development, I am struck by the change that has taken place both in my own attitude and in the psychology of my countrymen -- a change that carries within it a cause of profound tragedy. Our direct contact with the larger world of men was linked up with the contemporary history of the English people whom we came to know in those earlier days. It was mainly through their mighty literature that we formed our ideas with regard to these newcomers to our Indian shores. In those days the type of learning that was served out to us was neither plentiful nor diverse, nor was the spirit of scientific enquiry very much in evidence. Thus their scope being strictly limited, the educated of those days had recourse to English language and literature. Their days and nights were eloquent with the stately declamations of Burke, with Macaulay’s long-rolling sentences; discussions centered upon Shakespeare's drama and Byron's poetry and above all upon the large-hearted liberalism of the nineteenth-century English politics.

At the time though tentative attempts were being made to gain our national independence, at heart we had not lost faith in the generosity of the English race. This belief was so firmly rooted in the sentiments of our leaders as to lead them to hope that the victor would of his own grace pave the path of freedom for the vanquished. This belief was based upon the fact that England at the time provided a shelter to all those who had to flee from persecution in their own country. Political martyrs who had suffered for the honour of their people were accorded unreserved welcome at the hands of the English. I was impressed by this evidence of liberal humanity in the character of the English and thus I was led to set them on the pedestal of my highest respect. This generosity in their national character had not yet been vitiated by imperialist pride. About this time, as a boy in England, I had the opportunity of listening to the speeches of John Bright, both in and outside Parliament. The large-hearted, radical liberalism of those speeches, overflowing all narrow national bounds, had made so deep an impression on my mind that something of it lingers even today, even in these days of graceless disillusionment.

I] From the first paragraph, give a synonym for ‘deep’:

- A. Perspective
- B. Profound
- C. tragedy
- D. Psychology

II] What helped the Indians to conceive of a notion of the Englishmen?

- A.Their advanced weaponry
- B.Their literature
- C.Their orders
- D.Their administration

III] Who could read and gain from English literature?

- A. The educated Indians
- B. All the Indians
- C. Only writers such as Rabindranath Tagore
- D. None of the above

IV] From the third paragraph, give an antonym for 'victorious'

- A. Victor
- B. vanquished
- C. Belief
- D. Persecution

V] Whose speeches did Tagore listen to, as a boy?

- A. Shakespeare
- B. Byron
- C. John Bright
- D. Macaulay

Q.6) Write an essay on **any one** of the following.

[10 Marks]

1. Write on Environment
2. Write on Independence day
3. Write on Independent Judiciary

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LCC 0601 : CONSTITUTIONAL LAW - II

(2023 CBCS Pattern) (Semester – II)

Time : 03 Hours

Max. Marks: 70

Introductions to candidates:

- 1) *Answer any two questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
  - 2) *Answer any three questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
  - 3) *Answer any two questions from Part C. Each question carry 05 marks.*
-

PART – A

[2X15=30]

- Q.1)** Enumerate the various privileges that are conferred on the members of the state legislature.
- Q.2)** Explain various of Distribution of Financial Powers.
- Q.3)** Explain the role of election commission in free and fair election
- Q.4)** Explain the provisions of the constitution relating to panchayat and municipalities.

PART – B

[3X10=30]

- Q.5)** Indian Federalism is a result of conversion of Unitary system into federal system
Elucidate.
- Q.6)** Explain in brief the provisions relating to the proclamation of emergency

Q.7) ‘Supreme Court is the court of record’ Elucidate this statement in the light of Jurisdiction conferred on this court.

Q.8) Give an account of constitutional position of the president of India.

Q.9) Explain in details ‘Parliament has power to make Law’

PART – C

[2X5=10]

Q.10) Short Notes (Any Two)

- a) Grant – in Aid
- b) National Commission for SC & ST
- c) National Emergency
- d) Public Service Commission

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LCC 0601 : CONSTITUTIONAL LAW - II

(2023 CBCS Pattern) (Semester – II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ७०

परीक्षार्थीना सूचना-

- भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
- भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
- भाग क मधील कोणत्याही दोन संक्षिप्त टीप लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.

भाग अ

(२X १५= ३०)

- राज्य विधानमंडळाच्या सदस्यांना प्रदान केलेल्या विविध विशेषाधिकारांची गणना करा.
- आर्थिक अधिकारांच्या वितरणाच्या विविध तरतुदी स्पष्ट करा.
- मुक्त आणि निष्पक्ष निवडणूकीत निवडणूक आयोगाची भूमिका स्पष्ट करा.
- पंचायत आणि नगरपालिकांसंबंधीच्या घटनेतील तरतुदी स्पष्ट करा.

भाग- ब

(३X 10= ३०)

५. भारतीय संघराज्यवाद हे एकात्मक व्यवस्थेचे फेडरल व्यवस्थेत रुपांतर होण्याचे परिणाम आहे.
६. आणीबाणीच्या घोषणेशी संबंधित तरतुदी थोडक्यात स्पष्ट करा.
७. 'सर्वोच्च न्यायालय हे रेकॉर्डचे न्यायालय आहे'. या न्यायालयाला प्रदान केलेल्या अधिकारक्षेत्राच्या प्रकाशात हे विधान स्पष्ट करा.
८. भारताच्या राष्ट्रपतींच्या घटनात्मक पदाचा लेखाजोखा दया.
९. 'कायदा बनवण्याचा अधिकार संसदेला आहे'. हे तपशीलवार स्पष्ट करा.

भाग क

(२X ५= १०)

१०. टिपा लिहा.

१. अनुदान - मदत
२. एससी आणि एसटीसाठी राष्ट्रीय आयोग
३. राष्ट्रीय आणीबाणी
४. लोकसेवा आयोग

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LCC 0602 : LAW OF CONTRACT - II

(2023 CBCS Pattern) (Semester – II)

Time : 03 Hours

Max. Marks: 80

Introductions to candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question in Part A carries 15 marks.*
  - 2) Answer any three questions from Part B. Each question in Part B carries 10 marks.*
  - 3) Answer any two out of five questions form Part C. Each question in Part C carries 05 marks*
-

PART - A

[2 x 15 = 30]

Q.1) Define a Contract of Guarantee? Discuss the nature & extent of surety's liability along with case law.

Q.2) Define Bailment and briefly state the rights and duties of Bailor.

Q.3) Explain briefly the Implied Conditions and Warranties in a Contract of Sale.

Q.4) Critically discuss the Modes of Dissolution of a Partnership Firm.

P.T.O

PART - B

[3x10 = 30]

Q.5) Discuss briefly the various modes of by which an Agency may be terminated.

Q.6) Define the Contract of Sale. Distinguish between Sale and Agreement to Sell.

Q.7) Can a Minor be admitted to the benefits of Partnership? And if so, what are the rules governing his rights and liabilities.

Q.8) What are the rules as to Passing of Property from seller to buyer in a Contract of Sale for ascertained goods?

Q.9) What is Implied Authority of partner and its restriction?

PART -C

[2 x 5 = 10]

Q.10) Answer any two of the following: -

- a) Kinds of Agent
- b) Doctrine of Caveat Emptor
- c) Nemo dat quod non habet
- d) Rights of Pawnee

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LCC 0602 : LAW OF CONTRACT - II

(2023 CBCS Pattern) (Semester – II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ७०

परीक्षार्थीना सूचना-

१. भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. भाग क मधील कोणत्याही दोन संक्षिप्त टीप लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.

भाग अ

(२X१५= ३०)

१. गॅरन्टी या कराराची व्याख्या लिहा. जामीनदारांच्या जबाबदारीची व्याप्ती केस लॉ सह विषद करा.
२. बेलमेन्ट व्याख्या लिहा. बेलारचे हक्क व कर्तव्ये विषद करा.
३. वस्तुच्या विक्री करारामधील अंतर्भूत कंडिशनस व वॉरंटीज विषद करा.
४. भागीदारी फर्मच्या विसर्जनाचा पध्दतीवर गंभीरपणे चर्चा करा.

भाग- ब

(३X 10= ३०)

५. एजन्सी समाप्त केली जाऊ शकते अशा विविध पध्दतीचे वर्णन करा.
६. “विक्रीकरार” ची व्याख्या लिहा. सेल (विक्री) व अॅग्रीमेंट टु सेल मधील फरक विषद करा.
७. मॉयनॉर (Minor) ला भागीदारी फर्म मध्ये सहभागी करवून घेता येते का? मॉयनॉरच्या हक्क व जबाबदारी चे नियम स्पष्ट करा.
८. निश्चित स्वरुपाच्या वस्तु (Ascertained goods) विक्रेत्या कडून खरेदीदाराकडे हस्तांतरित होत्याबाबतचे नियम स्पष्ट करा.
९. ‘कायदा बनवण्याचा अधिकार संसदेला आहे’. हे तपशीलवार स्पष्ट करा.

भाग क

(२X ५= १०)

१०. टिपा लिहा. (२)

१. एजन्टचे प्रकार
२. डॉक्टरी ऑफ कॅव्हेट एम्टॉर
३. नेमो डट-क्वॉड नॉन हॅबेट
४. पवनीचे हक्क

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LCC 0603 : FAMILY LAW - II

(2023 CBCS Pattern) (Semester – II)

Time : 03 Hours

Max. Marks: 70

Instructions to candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
  - 2) Answer any three questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
  - 3) Answer any two questions from Part C. Each question carry 05 marks.*
-

PART -A

[2X15 =30]

- Q.1)** Explain in detail the law relating to 'Partition' and 'Re-opening of Partition' under the Hindu Law.
- Q.2)** Explain fully the law relating to 'Domicile' under the Indian Succession Act, 1925.
- Q.3)** Explain the rules of 'Intestate Succession' among Christians under the Indian Succession Act, 1925.
- Q.4)** Define 'Hiba'. Explain the essentials and kinds of Hiba under the Muslim Law.

PART- B

[3X10=30]

- Q.5)** Explain the position of Karta and discuss the power and duties of karta under Hindu Law
- Q.6)** Explain in Detail the General principles of inheritance under Muslim Personal Law. Discuss the difference between Sunni and Shia Law of inheritance.

- Q.7)** Explain the concept of Wills and codicils. Discuss in Detail provisions relating Construction of wills under the Indian Succession Act, 1956.
- Q.8)** Explain the meaning and nature of Right of Pre-emption. Discuss in Detail Subject Matter, Formalities and legal effect of it including grounds of Loss of the Right of Pre-emption.
- Q.9)** Explain the Meaning, Definition and Characteristics of Wakf. Discuss the provisions relating to Appointment, Removal, Powers and Duties of Mutawalli.

PART -C

[2X5=10]

Q.10) Solve any two from the following:

- a)** X testator makes a will in favour of Y however in the lifetime of testator Y dies. State its effect.
- b)** Shirin, a Parsi female dies leaving behind her father, mother and two daughters. Among whom her Property will be distributed?
- c)** X bequeaths fifty thousand rupees to Y on a condition that he shall murder Z. What is the effect of such a bequest?
- d)** Ibrahim has three children, John, Mary and Henry. They all die before the father. John Leaving two children, Mary three and Henry four. How will Ibrahim's property devolve?

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LCC 0603 : FAMILY LAW - II

(2023 CBCS Pattern) (Semester – II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ८०

परीक्षार्थीना सूचना-

१. भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. भाग क मधील कोणत्याही तीन संक्षिप्त टीप लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.
४. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात

भाग अ

(३X १५= ३०)

१. हिंदू कायद्यांतर्गत 'फाळणी' आणि 'विभाजन पुन्हा उघडण' संबंधित कायद्याचे तपशीलवार वर्णन करा.
२. भारतीय उत्तराधिकार कायदा, १९२५ अंतर्गत अधिवास संबंधित कायद्याचे संपूर्ण स्पष्टीकरण करा.
३. भारतीय उत्तराधिकार कायदा, १९२५ अंतर्गत ख्रिश्चनांमधील 'इंटस्टेट उत्तराधिकार' चे नियम स्पष्ट करा.
४. 'हिबा' ची व्याख्या करा. मुस्लिम कायद्यानुसार हिबाच्या आवश्यक गोष्टी आणि प्रकार स्पष्ट करा.

भाग- ब**(३X 10= ३०)**

५. कर्ताचे स्थान स्पष्ट करा आणि हिंदू कायद्यानुसार कर्ताची अधिकार आणि कर्तव्ये यांची चर्चा करा.
६. मुस्लिम वैयक्तिक कायद्यांतर्गत वारसाची सामान्य तत्वे तपशीलवार स्पष्ट करा. सुन्नी आणि शिया वारसा कायद्यातील फरकाची चर्चा करा.
७. विल्स आणि कोडीसिलची संकल्पना स्पष्ट करा. भारतीय उत्तराधिकार कायदा, १९५६ अंतर्गत इच्छापत्रांच्या अर्थ लावण्याशी संबंधित तरतुदीची तपशीलवार चर्चा करा.
८. राईट ऑफ प्री-एम्प्शनचा अर्थ आणि स्वरूप स्पष्ट करा. प्री-एम्प्शनच्या अधिकाराच्या नष्ट होण्याची कारणांसह विषय, औपचारिकता आणि त्याचे कायदेशीर परिणाम तपशीलवार चर्चा करा.
९. वक्फचा अर्थ, व्याख्या आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. मुतवल्लीची नियुक्ती, काढून टाकणे, अधिकार आणि कर्तव्ये यासंबंधीच्या तरतुदीची चर्चा करा.

भाग क**(२X ५= १०)****प्र १०) कोणत्याही दोन समस्या सोडवा**

१. X चा मृत्यूपत्र करणा-याने Y च्या बाजूने मृत्यूपत्र केले असता परंतू X च्या हयातीत Y चा मृत्यू झाल्यास त्याचा परिणाम सांगा.
२. शिरीन एक पारशी महिला तिचे वडील, आई आणि दोन मुलींना सोडून मरण पावली. तिची मालमत्ता कोणामध्ये वाटली जाईल ?
३. X ने Y ला पन्नास हजार रुपये या अटीवर दिले की तो Z चा खून करेल. अशा मृत्यूपत्राचा काय परिणाम होतो.
४. इब्राहिमला जॉन, मेरी आणि हेन्री ही तीन मुले आहेत. ते सर्व वडीलांच्या हयातीत मृत्यू पावतात जॉनला दोन मुले, मेरी तीन आणि हेन्री चार. इब्राहिमच्या मालमत्तेचा वाटप कसा होणार.

*****

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LCC 0604 : JURISPRUDENCE

(2023 CBCS Pattern) (Semester – II)

Time : 03 Hours

Max. Marks: 70

Instructions to the candidates:.

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question in part A is for 15 marks.
  - 2) Answer any three questions from Part B. Each question in part B for 10 marks.
  - 3) Answer any two questions from Part C. Each question in part C is for 05 marks.
-

PART- A

Attempt any two questions

[2x15=30]

- Q.1)** Examine Prof. Rascoe Pounds Theory of Social Engineering along with its drawbacks.
- Q.2)** Explain the concept of volkgeist and Savigny's theory of Law
- Q.3)** Write in detail the natural law theory.
- Q.4)** Define possession. Explain the various modes of acquiring possession and possessory remedies.

PART- B

Attempt any two questions

[3x10=30]

Q.5) Define legal rights. Explain the theories of Legal Rights.

Q.6) Critically discuss Austin's Command theory of Law

Q.7) Discuss and evaluate in detail the HLA Hart's Theory of Law

Q.8) Define custom. What are various kinds and essentials of valid custom?

Q.9) Discuss Strict and absolute liability in detail

PART- B

Q.10) Attempt any two of the following

[2x5=10]

- a. Obiter Dicta
- b. Vicarious Liability
- c. Status of Unborn Person
- d. Characteristics of ownership

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LCC 0604 : JURISPRUDENCE

(2023 CBCS Pattern) (Semester – II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ७०

परीक्षार्थीना सूचना-

- भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
- भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
- भाग क मधील कोणत्याही दोन संक्षिप्त टीप लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.

भाग अ

(३X १५= ३०)

- प्रो. रिस्को पाउंड थिअरी ऑफ सोशल इंजिनीअरींगच्या कमतरेसह तपसा.
- Volksgeist आणि Savigny कायदयाच्या सिध्दांत या संकल्पनेचे स्पष्टीकरण करा.
- नैसर्गिक कायदा सिध्दांत तपशीलवार लिहा.
- ताबा व्याख्या करा. ताबा मिळविण्याच्या विविध पध्दती आणि ताबा मिळवण्याचे उपाय स्पष्ट करा.

भाग- ब

(३X 10= ३०)

५. कायदेशीर अधिकारांची व्याख्या करा. कायदेशीर हक्कांचे सिध्दांत स्पष्ट करा.
६. ऑस्टिनच्या कायदयाच्या आदेश सिध्दांतावर टीकात्मकपणे चर्चा करा.
७. एचएलए हॉर्टच्या कायदयाच्या सिध्दांतावर तपशीलवार चर्चा करा आणि मूल्यमापन करा.
८. प्रथा परिभाषित करा. विविध प्रकारचे प्रथा आणि वैध प्रथा आवश्यक घटक काय आहेत.
९. तपशीलवार कठोर आणि संपूर्ण उत्तरदायित्वावर चर्चा करा.

भाग क

(२X ५= १०)

प्र १०) कोणत्याही दोन समस्या सोडवा

१. ओबिटर डिक्टा
२. विकृत्व दायित्व
३. न जन्मलेल्या व्यक्तीची स्थिती
४. मालकीची वैशिष्ट्ये

*****

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE
And
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR
First Year LL.B. (Three Year Course)
LDSE 0607: PENOLOGY AND VICTIMOLOGY
(2023 Pattern) (Semester – II)

Time : 03 Hours

Max. Marks: 70

Introductions to candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
  - 2) Answer any three questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
  - 3) Answer any two questions from Part C. Each question in part C is for 5 marks.*
-

PART - A

[2x15=30]

- Q.1)*** Discuss the need of prison reforms in order to increase the efficacy of the Institution.
- Q.2)*** Explain in detail crime control mechanism in India.
- Q.3)*** Discuss in detail the police organization under the central government.
- Q.4)*** Discuss in detail the various theories of punishment.

P.T.O.

PART -B

[3x10=30]

- Q.5)** Discuss in detail the impact of victimization. What do you mean by secondary victimization? What are the different types of victims?
- Q.6)** Explain the types of prison. Discuss in detail the problems of prisons.
- Q.7)** Critically evaluate the necessity of capital punishment in a civilized society. Support your answer with appropriate judicial decisions.
- Q.8)** Define Penology. Discuss its nature and scope.
- Q.9)** Explain in detail the concept of Parole. Distinguish between parole and furlough.

PART -C

[2x5=10]

Q.10) Write Short Notes on (**any two**):

- a) Solitary Confinement
- b) Victim's right
- c) Evolution of concept of victimology.
- d) Kinds of Punishment

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE
And
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR
First Year LL.B. (Three Year Course)
LDSE 0607: PENOLOGY AND VICTIMOLOGY
(2023 CBCS Pattern) (Semester – II)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ७०

परीक्षार्थीना सूचना-

१. **भाग अ** मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. **भाग अ** मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. **भाग ब** मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. **भाग ब** मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. **भाग क** मधील कोणत्याही दोन संक्षिप्त टीप लिहा. **भाग क** मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.

भाग अ

(३X १५= ३०)

१. संस्थेची परिणामकारकता वाढविण्यासाठी तुरंगातील सुधारणांच्या गरजेवर चर्चा करा.
२. भारतातील गुन्हेगारी नियंत्रण यंत्रणा तपशीलवार सांगा.
३. केंद्र सरकारच्या अखत्यारीतील पोलिस संघटनेवर सविस्तर चर्चा करा.
४. शिक्षेच्या विविध सिध्दांतांची सविस्तर चर्चा करा.

भाग- ब

(३X 10= ३०)

५. अत्याचाराच्या परिणामाची तपशीलवार चर्चा करा. दुय्यक अत्याचाराचा अर्थ काय आहे? पीडिताचे विविध प्रकार कोणते आहेत?
६. तुरुंगाचे प्रकार स्पष्ट करा. कारागृहातील समस्यांवर सविस्तर चर्चा करा.
७. सभ्य समाजात फाशीच्या शिक्षेच्या आवश्यकतेचे टीकात्मक परिक्षण करा. योग्य न्यायिक निर्णयांसह तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा.
८. पेनॉलॉजीची व्याख्या करा. त्याचे स्वरूप आणि व्याप्तीची चर्चा करा.
९. पॅरोलची संकल्पना तपशीलवार सांगा. पॅरोल आणि फलॉमध्ये फरक करा.

भाग क

(२X ५= १०)

प्र १०) कोणत्याही दोन समस्या सोडवा

१. एकांत कारावास
२. पीडिताचे हक्क
३. बळीविज्ञानाच्या संकल्पनेची उत्क्रांती
४. शिक्षेचे प्रकार

*****

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LGE 0609 : MEDIA LAWS

(2023 Pattern) (Semester – II)

Time : 03 Hours

Max. Marks: 70

Introductions to candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
  - 2) Answer any three questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
  - 3) Answer any two questions from Part C. Each question in part C is for 5 marks.*
-

PART - A

[2x15=30]

- Q.1)** Explain reasonable restrictions imposed on freedom of speech and expression with the help of relevant case laws.
- Q.2)** Discuss law relating to legislative privileges and Indian media.
- Q.3)** Explain various theories of press.
- Q.4)** Critically examine the various exceptions to right to receive information under right to information Act.2005.

PART -B

[3x10=30]

- Q.5)** Explain the nature and scope of freedom of press implicit under article 19(1) (a) of Indian constitution with relevant case laws.
- Q.6)** Explain in detail right to privacy and role of media with recent case laws.
- Q.7)** Explain in detail different kinds and function of media.
- Q.8)** What is mean by media trial? Elaborate in detail its impact on fair trial.
- Q.9)** Explain in detail freedom of media during emergency with land mark case laws.

PART -C

[2x5=10]

Q.10) Write Short Notes on (**any two**):

- 1) Role of media in democracy
- 2) Reasonable restriction under article 19(2) of Indian constitution.
- 3) Censorship
- 4) The press council of India

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LGE 0609 : MEDIA LAWS

(2023 CBCS Pattern) (Semester – II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ७०

परीक्षार्थीना सूचना-

१. **भाग अ** मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. **भाग अ** मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. **भाग ब** मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. **भाग ब** मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. **भाग क** मधील कोणत्याही दोन संक्षिप्त टीप लिहा. **भाग क** मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.

भाग अ

(३X १५= ३०)

कोणतेही दोन लिहा.

१. संबंधित केस कायद्यांच्या मदतीने भाषण आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्यावर लादलेले वाजवी निर्बंध स्पष्ट करा.
२. विधायी विशेषाधिकार आणि भारतीय माध्यमांशी संबंधित कायद्याची चर्चा करा.
३. प्रेसचे विविध सिध्दांत स्पष्ट करा.
४. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अंतर्गत माहिती प्राप्त करण्याच्या अधिकारातील विविध अपवादांचे गंभीरपणे परीक्षण करा.

भाग- ब

(३X 10= ३०)

कोणतेही तीन लिहा.

५. भारतीय राज्यघटनेच्या कलम १८(१)(a) अंतर्गत विहित प्रेस स्वातंत्र्याचे स्वरूप आणि व्याप्ती संबंधित केस कायदयासह स्पष्ट करा.
६. गोपनीयतेचा अधिकार आणि अलीकडील केस कायदयांसह मीडियाची भूमिका तपशीलवार स्पष्ट करा.
७. माध्यमांचे विविध प्रकार आणि कार्य तपशीलवार सांगा.
८. मीडिया ट्रायल म्हणजे काय? निष्पक्ष चाचणीवर त्याचा प्रभाव तपशीलवार सांगा.
९. लँड मार्क केस कायदयांसह आणीबाणीच्या काळात प्रसारमाध्यमांच्या स्वातंत्र्याचे तपशीलवार वर्णन करा.

भाग क

(२X ५= १०)

प्र १०) कोणत्याही दोन समस्या सोडवा

१. लोकशाहीत माध्यमांची भूमिका
२. भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद १९(२)अंतर्गत वाजवी निर्बंध
३. सेन्सॉरशिप
४. प्रेस कौन्सिल ऑफ इंडिया

*****

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-4427

[Total No. of Pages : 4

[6364]-171

LL.B.

(Second Year of Three Year Law Course)

LCC - 0701 : LAW OF CRIMINAL PROCEDURE

(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part-B. Each question in Part- B is for 10 marks.
- 3) Answer any two questions Part-C. Each question in Part-C is for 05 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) Elaborate on the procedure relating to children in conflict with law under Juvenile Justice (care and protection of children) Act, 2015.
- Q2) Analyze the provisions relating to maintenance of public order and tranquility under Bhartiya Nagarik Suraksha Sanhita, 2023.
- Q3) Discuss the principles of autrefois acquit and autrefois convict in India, their relationship with Article 20 of the Constitution, and their implications in Criminal law.
- Q4) Discuss the role of institutions in rehabilitating children in India, their types, standards, inspection, and challenges under Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act, 2015.

P.T.O.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5)** Discuss trial of warrant cases by magistrate instituted on police report.
- Q6)** What is bail? Explain the difference between bail and anticipatory bail as per Bhartiya Nagarik Suraksha Samhita, 2023.
- Q7)** Write a detail note on Bar to take cognizance of certain offence after lapse of the period of limitations.
- Q8)** Explain in detail about the concept of parole system in India
- Q9)** What is Arrest? Discuss the circumstances in which arrest of a person becomes necessary?

PART - C

[2 × 5 = 10]

- Q10)** Write short notes on **any two** of the following :
- Discharge and Acquittal
  - FIR and Complaint
  - Inquiry and Investigation
  - Disposal of property at conclusion of trial

Total No. of Questions : 10]

PC-4427

[6364]-171

LL.B.

(Second Year of Three Year Law Course)

LCC - 0701 : LAW OF CRIMINAL PROCEDURE

(2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
2) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
3) भाग क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1)** बाल न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण), 2015 अंतर्गत कायद्याशी संघर्ष करणाऱ्या मुलांशी संबंधित प्रक्रियेचे तपशीलवार वर्णन करा.
- प्रश्न 2)** भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता, 2023 अंतर्गत सार्वजनिक सुव्यवस्था आणि शांतता राखण्याशी संबंधित तरतुदींचे विश्लेषण करा.
- प्रश्न 3)** एखाद्या व्यक्तीवर त्याच गुन्ह्यासाठी पुन्हा खटला भरता येत नाहीजर तो पूर्वी त्या गुन्ह्यात निर्दोष सुटला आहे. या सिद्धांताचे विश्लेषण करा. भारतीय संविधानचे कलम 20 व फौजदारी कायद्यामधील याचे परिणाम स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4)** भारतातील मुलांचे पुनर्वसन करण्यात संस्थांची भूमिका, त्यांचे प्रकार, मानके तपासणी आणि बाल न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण) कायदा, 2015 अंतर्गत आव्हाने यावर चर्चा करा.

- प्रश्न 5) पोलिस अहवालानुसार दाखल केलेल्या न्यायदंडाधिकाऱ्या समोरील वॉरंट खटल्याची संपरिक्षा सांगा.
- प्रश्न 6) जामीन म्हणजे काय? भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता 2023 अंतर्गत जामीन व आगाऊ जामीन मधील फरक स्पष्ट करा.
- प्रश्न 7) मुदत मर्यादा उलटून गेल्यानंतर काही गुन्ह्यांची दाखल घेण्यास आडकाठी यावर संक्षिप्त टीप लिहा.
- प्रश्न 8) भारतामधील पॅरोलप्रणाली या संकल्पनेवरतुमचे मत स्पष्ट करा.
- प्रश्न 9) अटक म्हणजे काय? कोणत्या परिस्थितीत व्यक्तीला अटक करणे आवश्यक आहे या बद्दल चर्चा करा.

- प्रश्न 10) कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा. [2 × 5 = 10]
- अ) खारीज करणे व निर्दोष मुक्तता
- ब) फिर्याद व तक्रार
- क) चोकशी व अन्वेषण
- ड) खटला संपल्यावर, मुद्देमालची विल्हेवाट

ॐ ॐ ॐ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-4428

[Total No. of Pages : 4

[6364]-172

S.Y. LL.B.

(Three Year Law Course)

LCC-0702 : LAW OF EVIDENCE

(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) All Parts are compulsory.
- 2) Answer any two questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.
- 3) Answer any three questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.
- 4) Answer any two questions from Part C. Each question in Part C is for 5 marks.

PART - A

- Q1)** What is meant by Burden of Proof? Explain the provisions of Bharatiya Sakshya Adhiniyam, 2023 relating to Burden of proof.
- Q2)** Discuss the cases in which statements by persons who cannot be called as witnesses' are relevant.
- Q3)** Explain the concept of opinion of experts and states its evidentiary value.
- Q4)** Define 'Admission'. And discuss 'All Confessions are admissions but all admissions are not confession'.

P.T.O.

PART - B

- Q5)** Explain the Law relating to Examination of Witnesses.
- Q6)** Discuss in detail the concept of circumstantial evidence and state its evidentiary value.
- Q7)** Discuss the rules relating to exclusion of oral by documentary evidence.
- Q8)** Explain the law relating to competency of witnesses.
- Q9)** Define Evidence and discuss in detail the concept of Proved, Not Proved, Disproved.

PART - C

Q10) Write Notes on (Any Two) :

- a) Conclusive proof
- b) Electronic Evidence
- c) Estoppel
- d) Fact-in-Issue

***

Total No. of Questions : 10]

PC-4428

[6364]-172

S.Y. LL.B.

(Three Year Law Course)

LCC-0702 : LAW OF EVIDENCE

(2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :
- 1) सर्व भाग अनिर्वाय आहेत.
  - 2) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नाची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहेत.
  - 3) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नाची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहेत.
  - 4) भाग क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नाची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचे आहेत.

भाग - अ

- प्रश्न 1)** शाबितीचा भार म्हजणे काय? शाबितीचा भाराशी संबंधित भारतीय साक्ष्य अधिनियम, 2023 मधील तरतुदी स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2)** 'साक्षीदार म्हणून बोलावले जाऊ शकत नाही अशा व्यक्तींची विधाने' ज्या प्रकरणांमध्ये संबंधित आहेत त्या प्रकरणांची चर्चा करा.
- प्रश्न 3)** तज्ज्ञांची मते ही संकल्पना स्पष्ट करा आणि कायद्याच्या दृष्टीने त्याचे महत्व स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4)** कबुली याची व्याख्या करा, आणि 'सर्व कबुलीजबाब कबुली आहेत परंतु सर्व कबुल्या या कबुलीजबाब नाहीत' यावर चर्चा करा.

भाग - ब

- प्रश्न 5) साक्षीदारांच्या साक्षतपासणीविषयी कायदा स्पष्ट करा.
- प्रश्न 6) परिस्थितीजन्य पुराव्याच्या संकल्पनेची तपशीलवार चर्चा करा आणि कायद्याच्या दृष्टीने त्याचे महत्व सांगा.
- प्रश्न 7) लेखी पुराव्याद्वारे तोंडी पुरावा वगळण्यासंबंधीच्या नियमांची चर्चा करा.
- प्रश्न 8) साक्षीदार साक्ष देण्यास सक्षम असणे संबंधित कायदा स्पष्ट करा.
- प्रश्न 9) पुराव्याची व्याख्या करा आणि शाबीत, नाशाबीत आणि बिनशाबीत या संकल्पनांची तपशीलवार चर्चा करा.

भाग - क

- प्रश्न 10) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)
- अ) निर्णायक पुरावा
- ब) इलेक्ट्रॉनिक पुरावा
- क) प्रतिष्ठंभ (इस्टोपेल)
- ड) वादतथ्ये

***

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-4429

[Total No. of Pages : 4

[6364]-173

S.Y. LL.B.

LCC-0703 : INTERPRETATION OF STATUTES

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *All Parts are compulsory.*
- 2) *Answer any two questions from Part A Each question in Part A is for 15 marks.*
- 3) *Answer any three questions from Part B Each question in Part B is for 10 marks.*
- 4) *Answer any two questions from Part C Each question in Part C is for 5 marks.*

PART - A

[30]

- Q1)* What is the relevance and importance of Interpretation of Statutes to the judges, lawyers and law students? Give reasons and examples to support your answer.
- Q2)* What is the Golden Rule of Interpretation? How is it different from Mischief and Literal Rule of Interpretation. Explain in detail with relevant examples.
- Q3)* Explain different types of Statutes with relevant examples of each of them.
- Q4)* Explain in detail various external aids of Interpretation with the help of examples.

P.T.O.

PART - B

[30]

- Q5)** Explain various presumptions used in Interpretation of Statutes with examples or case laws.
- Q6)** What is meant by Remedial Statutes? Explain rules used in interpreting the Remedial statutes with relevant examples.
- Q7)** What are different types of repeal? Explain the legal effect of a repealed statute with help of relevant provisions and case laws.
- Q8)** What are various modes of interpretation of the Constitution? Which mode of interpretation of the Constitution is an ideal mode? Give reasons for your answer.
- Q9)** Summarise the provisions of General Clauses Act and its relevance in interpreting the statutes.

PART - C

[10]

- Q10)** a) Difference between interpretation and construction
b) Prospectivity, retrospectivity and retroactivity of statutes
c) Legal Fiction
d) *Ejusdem Generis*

***

Total No. of Questions : 10]

PC-4429

[6364]-173

S.Y. LL.B.

LCC-0703 : INTERPRETATION OF STATUTES

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) प्रश्नपत्रिकेतील सर्व भाग सक्तीचे आहेत.,
2) भाग अ मधील कुठलेही दोन प्रश्न सोडवा भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्नास 15 गुण आहेत.
3) भाग ब मधील कुठलेही तीन प्रश्न सोडवा प्रत्येक प्रश्नास 10 गुण आहेत.
4) भाग क मधील कुठलेही दोन प्रश्न सोडवा प्रत्येक प्रश्नास 5 गुण आहेत.

भाग - अ

[30]

- प्रश्न 1) न्यायाधिश, वकील आणि कायद्याच्या विद्यार्थ्यांसाठी इंटरप्रिडेशनची प्रासंगिकता आणि महत्त्व काय आहे? तुमच्या उत्तराचे समर्थन करण्यासाठी कारणे आणि उदाहरणे द्या.
- प्रश्न 2) गोल्डन रूल ऑफ इंटरप्रिडेशन चा अर्थ सांगा, हा रूल मिस्चीफ रूल ऑफ इंटरप्रिडेशन आणि लीटरल रूल ऑफ इंटरप्रिडेशन पेक्षा वेगळा कसा आहे? कारणासहित उत्तर लिहा.
- प्रश्न 3) अधिनियमांचे विविध प्रकार कोणते, उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) इंटरप्रिडेशनचे विविध एक्स्टरनल एड्स काय आहेत? उदाहरणासहित स्पष्ट करा.

- प्रश्न 5) इंटरप्रिटेशनमधील विविध गृहीतके (प्रिझमेशन) उदाहरणे किंवा न्यायालयीन निर्णयाच्या मदतीने स्पष्ट करा.
- प्रश्न 6) उपचारात्मक नियमाचा (रेमिडीयल लेजीसलेशनचा) अर्थ काय आहे? उपचारात्मक नियमांचा अर्थ लावण्याचे नियम स्पष्ट करा. संबंधित उदाहरणांसह तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा.
- प्रश्न 7) निरसनाचे (रिपीलचे) विविध प्रकार काय आहेत आणि रद्द केलेल्या अधिनियमाचा कायदेशीर परिणाम काय आहे? तुमच्या स्पष्टीकरणाचे समर्थन करण्यासाठी संबंधित तरतुदी आणि न्यायालयीन निर्णय सांगा.
- प्रश्न 8) राज्यघटनेच्या अर्थाच्या विविध पद्धती कोणत्या आहेत? त्यापैकी कुठली पद्धत आदर्श पद्धत आहे? कारणासहित उत्तर द्या.
- प्रश्न 9) सामान्य खंड अधिनियमाच्या (जनरल क्लॉजेस अॅक्ट) चा सारांश द्या आणि कायद्यांचा अर्थ लावण्यासाठी त्याची प्रासंगिकता सांगा.

- प्रश्न 10) अ) इंटरप्रिटेशन आणि कन्स्ट्रक्शन यातील फरक
 ब) अधिनियमाची प्रोस्पेक्टिविटी, रेट्रोस्पेक्टिविटी आणि रेट्रोअॅक्टिविटी
 क) लीगल फिक्शन
 ड) इजसडेम जेरेरीस

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC4815

[Total No. of Pages : 4

[6364]-174R

Second Year LL.B.

LAEC 0704 : PROFESSIONAL ETHICS AND CONTEMPT OF
COURT LAW

Practical Training Paper - I
(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question in part A is for 15 Marks.
- 2) Answer any three questions from Part B. Each question in part B is for 10 Marks.
- 3) Answer any two questions from Part C. Each question in part C is for 5 Marks.

PART - A

[2×15=30]

Q1) State Powers and Functions of State Bar Councils and the Bar Council of India as per the Advocates Act, 1961.

Q2) Elaborate on the provisions concerning Senior and other Advocates under the Advocates Act, 1961. Discuss the procedure for designating a Senior Advocate by referencing recent Supreme Court judgments.

Q3) Discuss the defences available to a contemnor under the Contempt of Court Act, 1971.

Q4) Enumerate the different types of Contempt of Court as defined by the Contempt of Court Act, 1971.

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

- Q5)** Explain the concept of Misconduct and discuss the Punishment of Advocates for professional misconduct under the Advocates Act, of 1961.
- Q6)** Write a note on the evolution of the legal professional during the British period in India.
- Q7)** Explain the procedure for initiating contempt proceeding for contempt of Supreme Court, High Court and Subordinate Court under the Contempt of Court Act, 1971.
- Q8)** Write a case comment on In Re : Hon'ble Justice C S Karnan, AIR 2017 SC 3191.
- Q9)** Write a case comment on D Saibaba Vs. Bar Council of India, AIR 2003 SC 2502.

PART - C

- Q10)** Write short notes on (Any two). **[2×5=10]**
- a) Essential skills for a Lawyer.
  - b) Constitution of Committees of Bar Council.
  - c) Contempt by Judges, Magistrate, Lawyers, Companies & others.
  - d) Punishment for Contempt of Court.

Total No. of Questions : 10]

PC4815

[6364]-174R

Second Year LL.B.

LAEC 0704 : PROFESSIONAL ETHICS AND CONTEMPT OF
COURT LAW

Practical Training Paper - I
(2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
  - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
  - 3) भाग-क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग-अ

[2×15=30]

प्र.1) अॅडव्होकेट्स अॅक्ट, 1961 नुसार स्टेट बार कौन्सिल आणि बार कौन्सिल ऑफ इंडियाचे अधिकार आणि कार्ये स्पष्ट करा.

प्र.2) अॅडव्होकेट्स अॅक्ट, 1961 अंतर्गत ज्येष्ठ व इतर वकिलांशी संबंधित तरतुदींचा सविस्तर विवेचन करणे. सर्वोच्च न्यायालयाच्या नुकत्याच आलेल्या निकालांचा संदर्भ देऊन ज्येष्ठ वकील नेमण्याच्या प्रक्रियेवर चर्चा करा.

प्र.3) न्यायालयाचा अवमान अधिनियम, 1971 अन्वये अवमानकर्त्याला उपलब्ध असलेल्या बचावाची चर्चा करा.

प्र.4) न्यायालयाचा अवमान अधिनियम, 1971 द्वारे परिभाषित केलेल्या न्यायालयाचा अवमान करण्याच्या विविध प्रकारांची चर्चा करा.

प्र.5) गैरवर्तनाची संकल्पना समजावून सांगा आणि 1961 च्या अॅडव्होकेट्स अॅक्ट अंतर्गत व्यावसायिक गैरवर्तणुकीसाठी वकिलांच्या शिक्षेवर चर्चा करा.

प्र.6) भारतात ब्रिटीश काळात वकिली व्यवसायाच्या उत्क्रांतीवर टिपण लिहा.

प्र.7) न्यायालयाचा अवमान अधिनियम, 1971 अन्वये सर्वोच्च न्यायालय, उच्च न्यायालय व कनिष्ठ न्यायालयाचा अवमान केल्याप्रकरणी अवमान कार्यवाही सुरू करण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.8) इन रे: माननीय न्यायमूर्ती सी.एस. कर्णन, आकाशवाणी 2017 एससी 3191 वर केस कॉमेंट लिहा.

प्र.9) डी. साईबाबा विरूद्ध बार काउंसिल ऑफ इंडिया, एआयआर 2003 एससी 2502 वर केस कॉमेंट लिहा.

भाग-क

प्र.10) थोडक्यात नोट्स लिहा. (कोणत्याही दोन)

[2×5=10]

- अ) वकिलासाठी आवश्यक कौशल्ये.
- ब) बार कौन्सिलच्या समित्यांची स्थापना.
- क) न्यायाधीश, दंडाधिकारी, वकील, कंपनी आणि इतरांकडून अवमान.
- ड) न्यायालयाचा अवमान केल्याबद्दल शिक्षा.

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-4431

[Total No. of Pages : 4

[6364]-175

LL.B.

(Second Year of Three Years Law Course)

LDSE - 0705 : INVESTMENT AND SECURITIES LAW

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any TWO questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.
- 2) Answer any THREE questions from Part-B. Each question in Part- B is for 10 marks.
- 3) Answer any TWO questions Part-C. Each question in Part-C is for 5 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) Elucidate on the historical evolution of Investment and Securities Laws.
- Q2) Explain the concept of Securities Market.
- Q3) What is the role of SEBI in securities market? Discuss the Power and Functions of SEBI.
- Q4) Explain the Rights and Obligations of depositories, Depository Participants, Issuers and beneficial owners under the Depositories Act,1996.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5) Write a detailed note on Ownership instruments.
- Q6) Explain the procedure for a stock exchange to be recognized Stock Exchange. Describe the power of Government, procedure for de-recognition of a stock exchange.
- Q7) Discuss the insider trading with the help of laws relating to investment and securities.
- Q8) Explain Grievance Redressal Mechanism under SEBI (Listing Obligations and Disclosure Requirement Regulations).
- Q9) Discuss in detail the Regulation and management of Foreign Exchange.

P.T.O.

PART - C

[2 × 5 = 10]

Q10) Write short notes on: (any Two)

- a) Compliance Officer
- b) Disclosure of event or information under SEBI Regulations.
- c) Setting up of Joint Ventures and wholly owned subsidiaries in India and outside India.
- d) Debt instruments.

Total No. of Questions : 10]

PC-4431

[6364]-175

LL.B.

(Second Year of Three Years Law Course)

LDSE - 0705 : गुंतवणूक आणि प्रतिभूती कायदा

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
2) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
3) भाग क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) गुंतवणूक व प्रतिभूती कायदांच्या ऐतिहासिक उत्क्रांतीचे स्पष्टीकरण द्या.
प्रश्न 2) सिक््युरिटीज मार्केटची संकल्पना समजावून सांगा.
प्रश्न 3) सिक््युरिटीज मार्केटमध्ये सेबीची भूमिका काय आहे? सेबीचे अधिकार आणि कार्ये यावर चर्चा करा.
प्रश्न 4) डिपॉझिटरी अधिनियम, 1996 अंतर्गत ठेवीदार, ठेवीदार भागीदार, जारीकर्ता आणि लाभार्थी मालकांचे हक्क आणि जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.

भाग - ब

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 5) मालकी साधनांवर सविस्तर टिपण लिहा.
प्रश्न 6) स्टॉक एक्स्चेंज मान्यताप्राप्त स्टॉक एक्स्चेंज असण्याची प्रक्रिया समजावून सांगा. सरकारचे अधिकार, स्टॉक एक्स्चेंजची मान्यता रद्द करण्याची कार्यपद्धती यांचे वर्णन करा.
प्रश्न 7) गुंतवणूक आणि सिक््युरिटीजशी संबंधित कायदांच्या मदतीने इनसाइडर ट्रेडिंगची चर्चा करा.
प्रश्न 8) सेबी (लिस्टिंग जबाबदाऱ्या आणि प्रकटीकरण आवश्यकता नियम) अंतर्गत तक्रार निवारण यंत्रणा स्पष्ट करा.
प्रश्न 9) परकीय चलनाचे नियमन व व्यवस्थापन याविषयी सविस्तर चर्चा करा.

भाग - क

प्रश्न 10) थोडक्यात नोट्स लिहा : (कोणतेही दोन)

[2 × 5 = 10]

- अ) अनुपालन अधिकारी
- ब) सेबी च्या नियमानुसार घटना किंवा माहिती उघड करणे
- क) भारतात आणि भारताबाहेर संयुक्त उपक्रम आणि पूर्ण मालकीच्या उपकंपन्यांची स्थापना करणे
- ड) कर्ज साधने

ॐॐॐ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-4432

[Total No. of Pages : 4

[6364]-176

LL.B.

(Second Year of Three Years Law Course)

LDSE-0706 : CRIMINAL MINOR ACTS

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A Each question in Part A is for 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part B Each question in Part B is for 10 marks.
- 3) Answer any two questions from Part C Each question in Part C is for 5 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1)** Write in detail the special measures for the maintenance of public order and safety of the state under the Maharashtra Police Act, 1951.
- Q2)** Discuss the Offences and Penalties under the Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act, 1985, with relevant case laws.
- Q3)** Discuss the objectives and salient features of the Information Technology Act, 2000.
- Q4)** Discuss the powers, functions, and procedure to be followed by the Data Protection board under the Digital Personal Data Protection Act, 2023.

P.T.O.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5)** Discuss the offences and penalties under the Unlawful Activities (Prevention) Act, 1967 with recent amendments.
- Q6)** Write in detail provisions relating to the Prohibition, Control and Regulation of Narcotic Drugs and Psychotropic Substances under the Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act, 1985.
- Q7)** Discuss the Definition, Scope and Punishments of Organized Crimes under the Maharashtra Control of the Organized Crimes Act, 1999.
- Q8)** Discuss the provisions relating to the Acquisition, possession of arms and ammunition & offences and penalties under the Arms Act. 1959.
- Q9)** Discuss the various types of cyber fraud.

PART - C

[2 × 5 = 10]

Q10) Answer Any Two of the following :

- a) Digital and Electronic Signature
- b) Executive Powers and Duties of the Police
- c) Provisions relating to licences under the Arms Act
- d) Punishment for Terrorist Activities under the UAPA Act, 1967

***

Total No. of Questions : 10]

PC-4432

[6364]-176

LL.B.

(Second Year of Three Year Law Course)

LDSE-0706 : CRIMINAL MINOR ACTS

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
- 2) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
- 3) भाग क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1)** महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम, 1951 अंतर्गत राज्याची सार्वजनिक सुव्यवस्था आणि सुरक्षितता राखण्यासाठी केलेल्या विशेष उपाययोजना सविस्तर लिहा.
- प्रश्न 2)** अंमली औषधिद्रव्ये व मनः प्रभावी पदार्थ अधिनियम, 1985 अंतर्गत गुन्हे आणि दंडाच्या तरतुदी विविध न्यायालयीन प्रकारणांसह सह स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3)** माहिती तंत्रज्ञान कायदा, 2000 चे उद्देश आणि ठळक वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4)** डिजिटल वैयक्तिक डेटा संरक्षण कायदा, 2023 अंतर्गत डेटा संरक्षण मंडळाचे अधिकार, कर्तव्ये आणि कार्यपद्धती सविस्तर लिहा.

- प्रश्न 5) बेकायदेशीर कृत्ये (प्रतिबंध) अधिनियम, 1967 अंतर्गत अलीकडील सुधारणांसह गुन्हे आणि दंड याविषयीच्या तरतुदी लिहा.
- प्रश्न 6) अंमली औषधिद्रव्ये व मनः प्रभावी पदार्थ अधिनियम, 1985 अंतर्गत प्रतिबंध, नियंत्रण आणि नियमन संबंधित तरतुदी तपशीलवार लिहा.
- प्रश्न 7) महाराष्ट्र संघटित गुन्हेगारी नियंत्रण कायदा, 1999 अंतर्गत संघटित गुन्हांची व्याख्या, व्याप्ती आणि शिक्षा याविषयी सविस्तर लिहा.
- प्रश्न 8) शस्त्रास्त्र कायद्यांतर्गत शस्त्रे आणि दारूगोळा संपादन करणे, बाळगणे तसेच विविध गुन्हे आणि दंड यासंबंधीच्या तरतुदी सविस्तर लिहा.
- प्रश्न 9) सायबर फसवणुकीच्या विविध प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

- प्रश्न 10) टीप लिहा (कोणतेही दोन) :
- अ) डिजिटल आणि इलेक्ट्रॉनिक स्वाक्षरी
- ब) पोलिसांचे कार्यकारी अधिकार आणि कर्तव्ये
- क) शस्त्रास्त्र कायद्यांतर्गत परवान्यांशी संबंधित तरतुदी
- ड) बेकायदेशीर कृत्ये (प्रतिबंध) अधिनियम, 1967 अंतर्गत दहशतवादी कारवायांसाठी शिक्षा

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-4433

[Total No. of Pages : 4

[6364]-177

LL.B. - II

(Second Year of Three Year Law Course)

LDSE - 0707 (C) : COOPERATIVE LAW

(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.
- 3) Answer any two questions from Part C. Each question in Part C is for 5 marks.
- 4) Figures to the right indicate full marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

Q1) Analysis the definition of co-operation and Fundamental principles of co-operation. Make the comparative analysis of co-operative society with other forms of organization, viz., company, trust and partnership firms.

Q2) Who can become a member of co-operative society - Explain along with the Rights, duties and liabilities of members.

Q3) Discuss the Procedure for liquidation and winding up enumerated under The Maharashtra Co-operative societies Act 1960.

Q4) Write a detailed note on Meetings of General Body and Managing Committee.

P.T.O.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5)** Analyse the Role and functions of different kinds of co-operative societies.
- Q6)** Explain the Role of National Co-operative Development Corporation in the development of co-operative movement in India.
- Q7)** Discuss the provisions relating to Audit of Co-operative Society and Rectification of defects in accounts.
- Q8)** Bye-laws means what? Explain the important features of Model Bye-laws.
- Q9)** Discuss the Constitution of the Maharashtra State Co-operative Appellate Court and its powers and functions.

PART - C

[2 × 5 = 10]

Q10) Short notes (Write any two)

- a) Reserve Fund
- b) Cancellation of registration
- c) Recovery certificate and its effect
- d) NABARD

Total No. of Questions : 10]

PC-4433

[6364]-177

LL.B. - II

(Second Year of Three Year Law Course)

LDSE - 0707 (C) : सहकार कायदा

(2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास

[एकूण गुण : 70

सूचना :

- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
- 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
- 3) भाग-क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.
- 4) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1)** सहकार्याची व्याख्या आणि सहकार्याची मूलभूत तत्त्वे यांचे विश्लेषण करा. कंपनी, विश्वस्त संस्था आणि भागीदारी संस्था अशा इतर प्रकारच्या संस्थांशी सहकारी संस्थांचे तुलनात्मक विश्लेषण करा.
- प्रश्न 2)** सहकारी संस्थेचा सदस्य कोण होऊ शकतो-सदस्यांचे हक्क, कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्यांसह समजावून सांगा.
- प्रश्न 3)** महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायदा 1960 अंतर्गत परिसमापण आणि समपणाच्या प्रक्रियेवर चर्चा करा.
- प्रश्न 4)** सर्वसाधारण सभा आणि व्यवस्थापन समितीच्या बैठकांबाबत सविस्तर नोंद लिहा.

- प्रश्न 5) विविध प्रकारच्या सहकारी संस्थांची भूमिका आणि कार्ये यांचे विश्लेषण करा.
- प्रश्न 6) भारतातील सहकारी चळवळीच्या विकासात राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळाची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्रश्न 7) सहकारी संस्थेचे लेखापरीक्षण आणि हिशेबामधील दोष सुधारणेशी संबंधित तरतुदींवर चर्चा करा.
- प्रश्न 8) उपविधी म्हणजे काय? आदर्श उपविधीचे महत्त्वाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- प्रश्न 9) महाराष्ट्र राज्य सहकारी अपील न्यायालयाची रचना, त्यांचे अधिकार आणि कार्ये यांची चर्चा करा.

- प्रश्न 10) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)
- अ) राखीव निधी
- ब) नोंदणी रद्द करणे
- क) कर्ज वसूली प्रमाणपत्र आणि त्याचा परिणाम
- ड) नाबार्ड

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PC-4434

[Total No. of Pages : 4

[6364]-178

L.L.B.

(Second Year of Three Years Law Course)

LDSE-0708: PRIVATE INTERNATIONAL LAW

(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) All parts are compulsory.
- 2) Answer any two questions from part A. Each question in part A is for 15 marks.
- 3) Answer any three questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.
- 4) Answer any two questions from Part C. Each question in Part C is for 5 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) What do you mean by Private International Law? When does Private International Law apply? Discuss the differences between Private International Law and Public International Law.
- Q2) What is the importance of the Characterization in Private International Law? At what stage Characterization happen? Discuss the process of characterization with relevant case laws.
- Q3) 'No person shall be without Domicile' explain this statement in the light of meaning and fundamental principles of Domicile. How Domicile is different from nationality?
- Q4) What do you mean by Formal and Essential validity of marriage? Discuss the purpose and important provisions of Foreign Marriage Act, 1969.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5) Discuss the concept and theories of *Renvoi*.
- Q6) What are the rules for transfer of movable property under Indian Law?
- Q7) Is inter-country adoption permissible in India? Discuss the procedure.
- Q8) Discuss the importance of section 13 of the Civil Procedure Code, 1908.
- Q9) What do you mean by the rule of Double Actionability?

P.T.O.

PART - C

10) Write short notes (any two):

[2 × 5 = 10]

- a) Proper law of Contract
- b) Legitimacy under Indian Law
- c) Domicile of Children in India
- d) Rome Convention on the Law applicable to Non-Contractual Obligations, 2007

Total No. of Questions : 10]

PC-4434

[6364]-178

L.L.B.

(Second Year of Three Years Law Course)

LDSE-0708: PRIVATE INTERNATIONAL LAW

(2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) सर्व भाग अनिवार्य आहेत.
- 2) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
- 3) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
- 4) भाग क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 05 गुणांचा आहे.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) प्रायव्हेट इंटरनॅशनल लॉ म्हणजे काय? प्रायव्हेट इंटरनॅशनल लॉ कधी अमलात येतो? प्राव्हेट इंटरनॅशनल लॉ आणि पब्लिक इंटरनॅशनल लॉ मधले फरक विशद करा.
- प्रश्न 2) कॅरॅक्टरिझेशन म्हणजे काय? कॅरॅक्टरिझेशन कधी वापरले जाते? कॅरॅक्टरिझेशनची कार्यपद्धती न्यायिक निवाड्यांसह स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) कोणतीही व्यक्ती अधिवासाशिवाय असू शकत नाही. या विधानाचे स्पष्टीकरण द्या. अधिवासाचे मूलभूत नियम कोणते? अधिवास आणि राष्ट्रीयत्व मध्ये काय फरक आहेत?
- प्रश्न 4) विवाहाची फॉर्मल आणि मटेरियल व्हॅलिडिटी म्हणजे काय? परदेशी विवाह अधिनियम, 1969 ची उद्दिष्ट्ये आणि महत्त्वाच्या तरतुदी विशद करा.

भाग - ब

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 5) रॅन्व्हॉयची संकल्पना आणि सिद्धांत स्पष्ट करा.
- प्रश्न 6) भारतीय कायद्याखालील जंगम मालमत्ता हस्तांतराविषयीच्या तरतुदी विशद करा.
- प्रश्न 7) भारतात आंतरराष्ट्रीय दत्तक प्रक्रियेला परवानगी आहे का? त्याची कार्यपद्धती विशद करा.
- प्रश्न 8) दिवाणी प्रक्रिया संहिते, 1908 च्या कलम 13 चे महत्त्व विशद करा.
- प्रश्न 9) डबल ऍक्शनबिलिटी म्हणजे काय ते विशद करा.

प्रश्न 10) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन):

[2 × 5 = 10]

- अ) कराराचा प्रॉपर (योग्य) लॉ.
- ब) भारतीय कायद्याखालील लेजिटिमसी
- क) भारतातील बालकांचा अधिवास
- ड) गैर कराराच्या कर्तव्यासंबंधी रोम येथील 2007 चा करार.

